EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.8.9.
COM(2022) 391 final

2022/0233 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvekről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A Bizottság 2008-ban ajánlást adott ki „a szellemi tulajdon kezeléséről a tudásátadás során, valamint az egyetemeknek és más állami kutatószervezeteknek szóló gyakorlati útmutatóról” (C(2008) 1329). A kutatási és innovációs (K+I)-környezet 2008 óta jelentősen megváltozott a szereplők és a K+I-ökoszisztémák összetettsége, valamint a globális kihívások tekintetében. A Covid19-világjárvány is megmutatta, hogy sürgősen szükséges felhasználni és hasznosítani az Európai Unióban (EU) létrehozott K+I-ismereteket. Ehhez a politikai döntéshozóknak új célkitűzéseket kell meghatározniuk, és naprakész iránymutatást kell nyújtaniuk a tudás hasznosítására vonatkozóan.

A tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvek a 2008. évi bizottsági ajánlást váltják fel oly módon, hogy a K+I-beruházások értékének a hagyományos tudástranszferen túli maximalizálására összpontosítanak. A tudás hasznosítása különböző csatornákon alapul[1], és a K+I-ökoszisztéma valamennyi szereplőjét és e szereplők tudáseszközeit egyaránt magában foglalja. A vezérelvek továbbá segíteni fogják a tagállamok körében a tudás hasznosítása terén mutatkozó hiányosságok felszámolását, és annak biztosítását, hogy a polgárok valamennyi tagállamban jobban profitálhassanak a K+I-eredményekből.

Az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című, 2020. évi bizottsági közlemény[2] lefekteti az alapokat a tudás hasznosítására vonatkozó irányadó elvek és a szellemi tulajdon intelligens felhasználására vonatkozó gyakorlati kódex 2022 végéig történő kidolgozásához és aktualizálásához. „Az európai kutatási és innovációs paktumról szóló”, 2021. november 26-i tanácsi ajánlás[3] a tudás hasznosítását az Európai Kutatási Térséget (EKT) támogató közös tevékenységek egyik prioritást jelentő területeként határozza meg.

„Az Európai Kutatási Térség jövőbeli irányításáról” szóló, 2021. november 26-án elfogadott tanácsi következtetésekben[4] a Tanács jóváhagyta az EKT 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjét. Az EKT szakpolitikai menetrendje 7. EKT-tevékenységként tartalmazza „A tudás jobb hasznosítására vonatkozó uniós iránymutatások továbbfejlesztése” tevékenységet. Ennek első eredménye „A tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvek kidolgozása és jóváhagyása”.

A tudás hasznosítására vonatkozó vezérelveket két gyakorlati kódex fogja támogatni, amelyek részletesebb iránymutatást nyújtanak a K+I-ökoszisztéma szereplői számára a tudás hasznosítása bizonyos területeinek megvalósításáról. A 7. EKT-tevékenység *a szellemi tulajdon intelligens felhasználására vonatkozó gyakorlati kódex* és *a kutatók számára a szabványosításra vonatkozó gyakorlati kódex* kidolgozását irányozza elő.

---

1 Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Research & innovation valorisation channels and tools: boosting the transformation of knowledge into new sustainable solutions (Kutatás- és innovációhasznosítási csatornák és eszközök: a tudás új fenntartható megoldásokká való átalakításának fellendítése), Kiadóhivatal, 2020.

2 COM(2020) 628 final.

3 A Tanács (EU) 2021/2122 ajánlása (2021. november 26.) az európai kutatási és innovációs paktumról (HL L 431., 2021.12.2., 1. o.).

4 A 14308/21. sz. tanácsi dokumentum.

A vezérelvek az Európai Kutatási Térség átállással foglalkozó fórumával foglalkozó informális bizottsági szakértői csoport által létrehozott, az EKT-fórum tudáshasznosítással foglalkozó alcsoportjával folytatott közös alkotásra épülnek.

Ez a tanácsi ajánlásra irányuló javaslat jogilag kötelező erejű rendelkezések előírása nélkül teszi lehetővé közös álláspont elfogadását a tudás EU-n belüli hasznosításának javítását célzó szakpolitikai elvekről és intézkedésekről.

A tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvek támogatni fogják az aktualizált uniós iparstratégiát[5] és az EU szellemi tulajdonra vonatkozó cselekvési tervét[6] azáltal, hogy felhívják a kutatóközösség figyelmét a szellemi tulajdon kezelésének fontosságára, előmozdítják a szellemi tulajdon hatékony használatát és hasznosítását, valamint biztosítják a szellemitulajdon-jogokkal védett javakhoz való könnyebb hozzáférést és azok könnyebb megosztását. Támogatni fogják továbbá az európai zöld megállapodás kezdeményezéseit, és az EU szabványosítási stratégiájával[7] összhangban erősíteni fogják a kutatás és a szabványosítás közötti kapcsolatot. Az új európai innovációs menetrendről szóló bizottsági közleménnyel[8] összhangban a vezérelvek továbbá elő fogják segíteni Európában a sokszínű tehetségek, szellemi javak és ipari képességek kiaknázását. Hozzá fognak járulni továbbá a tudás hasznosításának javításához az egyetemeken, és az európai egyetemi stratégiát[9], az európai oktatási térséget[10] és a fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési programot[11] támogató kreatív és vállalkozói készségekre helyezik a hangsúlyt. Ezen túlmenően a vezérelvek összhangban vannak a kutatás értékeléséről és a nyílt tudomány megvalósításáról szóló, 2022. június 10-én elfogadott tanácsi következtetésekkel[12], amely dokumentum azt javasolja, hogy az európai kutatásértékelési rendszerek fejlődésének figyelembe kell vennie a tudás hasznosítását. A vezérelvek végezetül megerősítik a kutatási és innovációs rendszerek arra való képességét, hogy támogassák a bizonyítékokon alapuló tájékozott szakpolitikai döntéshozatalt, a közigazgatásokat[13] és a jogalkotás minőségének javítását[14].

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

E kezdeményezés jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 182. cikkének (5) bekezdése és 292. cikke. Az EUMSZ 292. cikkével összhangban a Tanács ajánlásokat fogadhat el, és a Bizottság javaslata alapján jár el minden olyan esetben, amikor a Szerződések előírják, hogy a jogi aktusokat a Bizottság javaslata alapján kell elfogadnia.

A 182. cikk (5) bekezdése megnyitja a lehetőséget a többéves keretprogramban tervezett tevékenységek kiegészítésére azáltal, hogy lehetővé teszi, hogy az Európai Parlament és a

5 COM(2020) 102 final és COM(2021) 350 final.
6 COM(2020) 760 final.
7 COM(2022) 31 final.
8 COM(2022) 332 final.
9 COM(2022) 16 final.
10 COM(2020) 625 final.
11 COM(2020) 274 final.
12 A 10126/22. sz. tanácsi dokumentum.
13 SWD(2021) 101 final.
14 COM(2021) 219 final.

Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében – a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően – megállapítsa az Európai Kutatási Térség megvalósításához szükséges intézkedéseket.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Az EUMSZ 179. cikke szerint az Unió célja az, hogy egy európai kutatási térség létrehozásával, amelyen belül a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológiák szabadon áramlanak, erősítse tudományos és technológiai alapjait, továbbá ösztönözze versenyképességének fejlődését – ideértve az Unió iparát is –, ugyanakkor támogassa a Szerződések egyéb fejezetei alapján szükségesnek ítélt kutatási tevékenységeket. Az EUMSZ 180. cikke kimondja, hogy az Uniónak a tagállamokban végzett tevékenységeket kiegészítő számos tevékenységet kell folytatnia. Ezek közé tartozik a vállalkozásokkal, kutatási központokkal és egyetemekkel való és az azok közötti együttműködés előmozdítása, valamint az uniós kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységek eredményeinek terjesztése és hasznosítása.

Az EUMSZ 181. cikkével összhangban az Európai Uniónak és a tagállamoknak a nemzeti politikák és az uniós politika kölcsönös összhangjának biztosítása érdekében össze kell hangolniuk kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeiket. A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megtehet minden hasznos kezdeményezést ezen összehangolás előmozdítása érdekében, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre. Az Európai Parlamentet teljeskörűen tájékoztatni kell.

A tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvek célja, hogy közös álláspont kerüljön elfogadásra a tudás hasznosításának javítását célzó szakpolitikai elvekről és intézkedésekről a nemzeti, regionális és helyi politikai döntéshozók számára. A vezérelvek végrehajtása biztosítani fogja, hogy az adatok, a kutatási eredmények és az innováció ténylegesen fenntartható termékekké, folyamatokká, szolgáltatásokká és szakpolitikákká alakuljanak át, amelyek társadalmi-gazdasági értéket képviselnek és a társadalom javát szolgálják. A javasolt kezdeményezés összhangban van az EUMSZ 179. és 181. cikkével, és általános hatáskörrel ruházza fel az EU-t arra, hogy támogassa, koordinálja vagy kiegészítse a tagállamok kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeit. Ez a tanácsi ajánlásra irányuló javaslat azáltal, hogy hangsúlyozza a tudatosság növelését, a bevált gyakorlatok cseréjét és a társaktól való tanulást a tudás hasznosítása kulcsfontosságú szempontjaival kapcsolatban, jogilag kötelező erejű rendelkezések előírása nélkül javítani fogja a K+I-eredményekből eredő értékteremtést a tagállamokban.

A tagállamokkal (a Bizottság informális szakértői csoportjaként létrehozott, az Európai Kutatási Térség átállással foglalkozó fóruma keretében) folytatott konzultációk és az érdekelt felek arra is rámutattak, hogy naprakésszé kell tenni a szellemi tulajdonnak a tudásátadás során történő kezeléséről szóló 2008. évi bizottsági ajánlást, és kulturális változást kell előidézni, elmozdulva a tudástranszfer hagyományos koncepciójától a kutatási és innovációs tevékenységek széles köre által létrehozott szellemi javak hasznosítása felé, a K+I-ökoszisztémákon belül a különböző típusú szereplőkkel folytatott közös alkotás mennyiségének növelésével.

A tanácsi ajánlás hozzáadott értéket biztosít majd a szakpolitikai döntéshozatal terén azáltal, hogy a tagállamokban és az érdekeltek irányában nagyobb láthatóságot kölcsönöz a vezérelveknek. Ez elő fogja segíteni, hogy az EU a kutatási eredményekből és az

innovációból nagyobb társadalmi-gazdasági érték kinyerésére irányuló álláspontot képviseljen.

- **Arányosság**

A javasolt intézkedések az elérni kívánt célkitűzésekkel arányosak. A javaslat támogatja az új EKT célkitűzéseinek elérését. Kiegészíti a tagállamok tudás hasznosítására irányuló erőfeszítéseit. A javaslat tiszteletben tartja a tagállamok gyakorlatait, és árnyaltabb megközelítést alkalmaz, amely tükrözi a tagállamok eltérő gazdasági, pénzügyi és társadalmi körülményeit, valamint a kutatási rendszerek, az érintett intézmények és szervezetek sokféleségét. A javaslat továbbá figyelembe veszi, hogy a különböző nemzeti, regionális vagy helyi körülmények miatt a javasolt ajánlás végrehajtásában eltérések lehetnek.

Az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban a javasolt tanácsi ajánlás sem tartalmilag, sem formailag nem lépi túl a benne foglalt célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket. A tagállamok által tehető vállalások nem kötelezőek, és az egyes tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy milyen módszert alkalmazzanak.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A szellemi tulajdonnak a tudásátadás során történő kezeléséről szóló 2008. évi bizottsági ajánlás gyökeres változást hozott számos államilag finanszírozott, tudást előállító szereplő számára. Egy 2013-ban közzétett tanulmány[15] rámutatott, hogy a tanulmányban vizsgált szinte összes ország (92 %) jelezte, hogy a nemzeti és regionális kormányzatok támogatják a tudástranszfer-kapacitás és -készségek fejlesztését az egyetemeken és más állami kutatószervezetekben. Egyes tagállamok stratégiai beruházásokat tettek a tudástranszfer-infrastruktúrákba és -szolgáltatásokba, például technológiatranszfer-irodákba és más közvetítőkbe, egyes tagállamok pedig szellemitulajdon-specifikus politikákat hajtottak végre, például Írországban a szellemi tulajdonról szóló nemzeti protokollt. Ezen eredmények ellenére az EU továbbra is le van maradva globális versenytársaihoz képest a tudományon alapú ötletek innovációkká alakítása terén[16], és a tudásáramlás továbbra is következetlen az EU-n belül[17]. A digitalizáció, a nyílt tudomány és a nyílt innováció drasztikusan megváltoztatta azt az ökoszisztémát, amelyben a K+I-szereplők működnek, és az EU-nak ennek megfelelően alkalmazkodnia kell.

Az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című bizottsági közleményt kísérő 2020. évi bizottsági szolgálati munkadokumentum[18] kiemelt kihívásként határozta meg a tudásátadás és -hasznosítás javítását az EU-ban. Hiányzik egy olyan átfogó európai hasznosítási stratégia, amely kijelöli az irányt és meghatározza a célkitűzéseket, továbbá iránymutatást ad a K+I-kapcsolatok kezeléséhez a hasznosítási együttműködések ösztönzése

---

15 Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Barjak, F., Perrett, P., Es-Sadki, N., et al.: *Knowledge transfer study 2010-2012: final report* (Tanulmány a tudástranszferről 2010–2012: zárójelentés), Kiadóhivatal, 2014.

16 Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Science, research and innovation performance of the EU, 2020: 11 recommendations for a fair, green and digital Europe (Az EU tudományos, kutatási és innovációs teljesítménye, 2020: 11 ajánlás a méltányos, zöld és digitális Európáért), Kiadóhivatal, 2021.

17 Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, *ERA progress report 2018: the European Research Area: advancing together the Europe of research and innovation*, (Az Európai Kutatási Térség fejlődéséről szóló jelentés, 2018: az Európai Kutatási Térség: a kutatás és az innováció Európájának együtt történő előmozdítása) Kiadóhivatal, 2019.

18 SWD(2020) 214 final.

érdekében, ideértve a szellemi tulajdon kezelésével és használatával kapcsolatos tanácsadást is. Figyelembe kell venni az összetettebb K+I-ökoszisztémákat és az érdekelt felek és szereplők szélesebb körét kell bevonni a dinamikus tudásáramlás biztosítása érdekében.

A korábbi, 2008-as vezérelveket bizottsági ajánlásként fogadták el. A jelenlegi vezérelvekhez választott eszköz egy tanácsi ajánlás a szakpolitikai kontextus miatt, nevezetesen amiatt, hogy javítani kell az értékteremtést, és növelni kell a K+I társadalmi és gazdasági hatásait, amint azt „az európai kutatási és innovációs paktumról szóló" tanácsi ajánlás is megállapítja. Ezáltal a tagállamok jobban magukénak érezhetik az elveket, nő azok láthatósága és az EU ösztönzést kap arra, hogy a kutatási eredményekből és az innovációból nagyobb társadalmi-gazdasági érték kinyerésére irányuló álláspontot képviseljen, miközben az ajánlás nem ír elő jogilag kötelező erejű rendelkezéseket.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció

Az érdekelt felek véleményét több alkalommal gyűjtötték össze. Ez a javaslat a tagállamokkal az Európai Kutatási Térség átállással foglalkozó (a Bizottság informális szakértői csoportjaként létrehozott) fóruma, különösen a fórum tudáshasznosítással foglalkozó alcsoportja keretében folytatott közös alkotási folyamat eredménye, amely csoportnak az volt a konkrét feladata, hogy a Bizottságot tanácsokkal lássa el a tudáshasznosításra vonatkozó vezérelvek összeállítása során, és amely csoport rendelkezett is az ahhoz szükséges szakértelemmel. 2021 áprilisa és májusa között felmérésre került sor a tagállamok és az Európai Gazdasági Térség országai körében „A tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvek" címmel, amely arra irányult, hogy visszajelzéseket gyűjtsünk a szellemi tulajdonnak a tudásátadás során történő kezeléséről szóló 2008. évi bizottsági ajánlás aktuális helyzetéről és hatásáról. 2021 júliusa és szeptembere között nyilvános konzultációra is sor került a tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvekről, hogy megismerjük az érdekelt felek széles körének véleményét[19].

E konzultációk eredményei egyértelműen rámutatnak arra, hogy a kulturális változás előmozdítása érdekében szükséges aktualizálni az elveket, elmozdulva a tudástranszfer hagyományos koncepciójától a kutatási és innovációs tevékenységek széles köre által létrehozott szellemi javak hasznosítása felé, a K+I-ökoszisztémákon belül a különböző típusú szereplőkkel folytatott közös alkotás növelésével. A 2008. évi bizottsági ajánláshoz képest az iránymutatást ki kell terjeszteni az egyetemekről és az állami kutatószervezetekről a szereplők szélesebb körére, például az egyéni kutatókra, az innovátorokra és a vállalkozásokra, azok méretétől függetlenül, a közigazgatási szervekre és a civil társadalomra. A kutatási eredmények egyre nagyobb mértékben közös alkotással történő létrehozása és az eredmények fokozott megosztása megköveteli, hogy a kutatási és innovációs folyamat minden szakaszában korán mérlegeljék a szellemi javak valamennyi fajtájának ellenőrzését és tulajdonjogát.

[19] Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Eerola, I.: *Stakeholder consultation on the guiding principles for knowledge valorisation: report of the results* (Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció a tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvekről: jelentés az eredményekről), Kiadóhivatal, 2021.

A Bizottság felkérte az érdekelt feleket és az ernyőszervezeteket, hogy fejtsék ki véleményüket az EKT érdekelt feleinek 2022. március 16-i ülésén. Ez a javaslat figyelembe veszi azokat a véleményeket.

- **Hatásvizsgálat**

Ez a javaslat nem igényel hatásvizsgálatot, és nem is készült hatásvizsgálat. Az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című bizottsági közleményben meghatározott intézkedésként ugyanakkor nagy hangsúlyt fektet az új Európai Kutatási Térséget támogató elemző munkára és bizonyítékokra (az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című bizottsági közleményt kísérő 2020. évi bizottsági szolgálati munkadokumentum). Megállapítja, hogy számos stratégiát, eszközt és intézkedést dolgoztak ki uniós, nemzeti és regionális szinten, magán- és állami szereplők, a tudásátadás és -hasznosítás javítása érdekében. A tudás hasznosítására irányuló hatékonyabb politika mindazonáltal megköveteli a holisztikusabb megközelítés felé történő elmozdulást annak érdekében, hogy a tudásból értéket lehessen teremteni, és a K+I-eredményeket gazdasági értékkel bíró és a társadalom javát szolgáló, fenntartható megoldásokká lehessen alakítani.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Nem releváns.

5. EGYÉB ELEMEK

Az EKT-cselekvési terv részét képező jelenlegi javaslatra az abban meghatározott megfelelő nyomonkövetési, értékelési és jelentéstételi mechanizmus fog vonatkozni.

2022/0233 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvekről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikke első és második mondatára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A Bizottság 2008. április 10-én ajánlást[20] fogadott el „a szellemi tulajdon kezeléséről a tudásátadás során, valamint az egyetemeknek és más állami kutatószervezeteknek szóló gyakorlati útmutatóról”. A Tanács 2008. május 30-i állásfoglalásában[21] üdvözölte és támogatta az ajánlást és a gyakorlati útmutatót. Az ajánlás és a gyakorlati útmutató együtt számos, államilag finanszírozott, tudást előállító szereplőnek adott lendületet. Egyes tagállamok stratégiai beruházásokat hajtottak végre a tudástranszfer-infrastruktúrákba és -szolgáltatásokba, például technológiatranszfer-irodákba és más közvetítőkbe; egyes tagállamok pedig szellemitulajdon-specifikus politikákat hajtottak végre, például Írországban a szellemi tulajdonról szóló nemzeti protokollt. Az Innovatív Unió (2010)[22] keretében további, az uniós szintű tudásátadást előmozdító tevékenységeket dolgoztak ki.

(2) Az Európai Unióban a tudásáramlás felgyorsításáról szóló, 2018. május 29-én elfogadott tanácsi következtetések[23] szerint az Európai Unió Tanácsa úgy véli, hogy az EU-nak teljes mértékben ki kell aknáznia az itt keletkező releváns tudományos és technológiai ismereteket, és a K+I-beruházások hatásának maximalizálása érdekében hatékonyabbá kell tenni a K+I-projektek eredményeinek a társadalom és az ipar felé történő transzferjét. Felkéri továbbá a tagállamokat, hogy vizsgálják meg és osszák meg a tudástranszferhez kötődő legjobb gyakorlatokat, és felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozza ki és hajtsa végre a K+I-projektek eredményeinek terjesztését és gyakorlati alkalmazását célzó stratégiát az eredmények elérhetőségének és hasznosításának további növelése és potenciális elterjedésük felgyorsítása érdekében.

(3) Az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című, 2020. szeptember 30-án elfogadott bizottsági közlemény[24] az új EKT egyik fő célkitűzéseként tartalmazza „az innovációs ökoszisztémák megerősítését a tudásáramlás és a tudásvalorizáció érdekében”, továbbá a Bizottság egyik intézkedéseként tartalmazza, hogy az

---

20 C(2008) 1329.

21 A Tanács állásfoglalása a szellemi tulajdonjogoknak a tudásátadással kapcsolatos tevékenységek során történő kezeléséről, valamint az egyetemeknek és egyéb állami kutatási szervezeteknek szóló eljárási szabályzatról, 10323/08.

22 COM(2010) 546 final.

23 A 9507/18. sz. tanácsi dokumentum.

24 COM(2020) 628 final.

„aktualizálja és továbbfejleszti a tudásvalorizáció irányadó elveit és a szellemi tulajdon intelligens felhasználására vonatkozó gyakorlati kódexet”.

(4) Az új európai iparstratégia[25] és annak 2021. évi aktualizált változata hangsúlyozza a szellemi tulajdon kezelésének fontosságát, nevezetesen a kutatóközösség szellemi tulajdonnal kapcsolatos tudatossága fokozásának fontosságát, és szabványosítási stratégiát jelent be az európai érdekek határozottabb érvényesítését elősegítendő. A szellemi tulajdonra vonatkozó uniós cselekvési terv[26] fő prioritásai között szerepel „a szellemi tulajdon hatékony használatának és hasznosításának előmozdítása”, valamint „a szellemitulajdon-jogokkal védett eszközökhöz való hozzáférés és az eszközök megosztásának megkönnyítése”.

(5) Az EU szabványosítási stratégiája[27] hangsúlyozza a kutatók szabványosítással kapcsolatos stratégiai tudatossága növelésének fontosságát, valamint a kutatói és innovációs közösségnek a szabványok kidolgozásába történő korai bevonásának – mintegy a szabványosítással kapcsolatos szakértelem és készségek fejlesztése egyik módja – fontosságát. A stratégia azt is megállapítja, hogy 2022 közepéig a Bizottság kidolgozza a kutatók szabványosításra vonatkozó gyakorlati kódexét a szabványosítás és a kutatás/innováció közötti kapcsolat megerősítése érdekében.

(6) Az új Európai Kutatási Térségről szóló, 2020. december 1-jén elfogadott tanácsi következtetések[28] szerint az Európai Unió Tanácsa üdvözölte, hogy a Bizottság kezdeményezte a szellemi tulajdonnak a tudásátadás során való kezeléséről szóló 2008. évi ajánlásnak, valamint a gyakorlati útmutatónak az új európai iparstratégia alapján történő felülvizsgálatát.

(7) „Az európai kutatási és innovációs paktumról szóló”, 2021. november 26-i tanácsi ajánlás[29] a tudás hasznosítását az Európai Kutatási Térséget támogató közös tevékenységek egyik prioritást jelentő területeként határozza meg. A paktum elismeri továbbá az értékteremtést, valamint a társadalmi és gazdasági hatást azon, az Unión belüli kutatásra és innovációra vonatkozó közös értékek és elvek részeként, amelyeket a tagállamoknak figyelembe kell venniük K+I-rendszereik fejlesztése során.

(8) Az Európai Kutatási Térség (EKT) jövőbeli irányításáról szóló, 2021. november 26-i tanácsi következtetésekhez csatolt, az EKT 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrend[30] tartalmazza „A tudás jobb hasznosítására vonatkozó uniós iránymutatások továbbfejlesztése” tevékenységet. Ennek első eredménye „A tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvek kidolgozása és jóváhagyása” lesz. A tevékenység továbbá magában foglalja a szellemi tulajdon intelligens felhasználására vonatkozó gyakorlati kódex és a kutatók számára a szabványosításra vonatkozó gyakorlati kódex kidolgozását avégett, hogy részletesebb iránymutatás álljon rendelkezésre a tudás hasznosítása bizonyos szempontjai megvalósításának miként jéről.

---

25 COM(2020) 102 final és COM(2021) 350 final.
26 COM(2020) 760 final.
27 COM(2022) 31 final.
28 A 13567/20. sz. tanácsi dokumentum.
29 A Tanács (EU) 2021/2122 ajánlása (2021. november 26.) az európai kutatási és innovációs paktumról (HL L 431., 2021.12.2., 1. o.).
30 A 14308/21. sz. tanácsi dokumentum.

(9) A nyílt tudomány[31] az uniós kutatási és innovációs keretprogramok keretében történő munkavégzés szabványos módszere, valamint az EKT 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjében az együttes fellépés egy másik kiemelt területe. „A tudományos információkhoz való hozzáférésről és azok megőrzéséről” szóló bizottsági ajánlás[32] arra ösztönzi a tagállamokat, hogy határozzanak meg és hajtsanak végre nemzeti szakpolitikákat a tudományos publikációk terjesztésére és az azokhoz való nyílt hozzáférésre vonatkozóan, valamint a kutatási adatok kezelésére vonatkozóan, nevezetesen az európai nyílt tudományosadat-felhő révén. A nyílt tudomány szakpolitikai platform zárójelentése[33] a szellemi tulajdon értékével kapcsolatos tudatosság növelését és a szellemitulajdon-javak kezelését azok között az elemek között sorolja fel, amelyeket a közös innovációs kutatási rendszernek magában kell foglalnia. A „kutatás értékeléséről és a nyílt tudomány megvalósításáról” szóló, 2022. június 10-én elfogadott tanácsi következtetésekben[34] az Európai Unió Tanácsa azt javasolja, hogy az európai kutatásértékelési rendszerek fejlődésének figyelembe kell vennie a tudás hasznosítását.

(10) Az „Európai adatstratégia” című, 2020. február 19-én elfogadott bizottsági közlemény[35] sürgeti, hogy meg kell ragadni az adatok által kínált lehetőséget a társadalmi és gazdasági előnyök érdekében, és hogy ezt a potenciált fel kell használni az egyének szükségleteinek kielégítésére, és ezáltal értékteremtésre a társadalom és a gazdaság számára. Az adatvezérelt innováció óriási előnyökkel fog járni a polgárok számára, például a még inkább személyre szabott orvoslás, az újfajta mobilitás, valamint az európai zöld megállapodáshoz való hozzájárulása által.

(11) A 2021. április 29-én elfogadott, „A jogalkotás minőségének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért” című bizottsági közlemény[36] hangsúlyozza, hogy a minőségi jogalkotás egyik sarokköve a tudományos bizonyíték, amely elengedhetetlen a probléma pontos leírásához, az ok-okozati összefüggések valódi megértéséhez és ezáltal a beavatkozási logikához, valamint a hatás értékeléséhez. Magas színvonalú kutatást nem lehet egyik napról a másikra végezni, ezért ahhoz, hogy kellő időben rendelkezésre álljanak a megfelelő bizonyítékok, szükség van a bizonyítékok iránti igények jobb előrejelzésére és összehangolására. Ez azt is jelenti, hogy a kutatóközösséget jobban mozgósítani kell, és be kell vonni a szabályozási folyamatba.

(12) A transzverzális készségek – például a vállalkozói szellem, a kreativitás, a kritikus gondolkodás és a polgári szerepvállalás – előmozdítása szerepel „az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló” bizottsági közlemény[37], „az európai egyetemi stratégia”[38] és „a fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program”[39]

---

31 A nyílt tudomány a tudományos folyamatnak a nyitott együttműködésen, eszközökön és a tudás terjesztésén alapuló megközelítése, az (EU) 2021/695 rendeletben meghatározottak szerint (HL L 170., 2021.5.12., 15. o.).

32 A Bizottság (EU) 2018/790 ajánlása (HL L 134., 2018.5.31., 12. o.).

33 Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Mendez, E.: *Progress on open science: towards a shared research knowledge system: final report of the open science policy platform* (A nyílt tudomány terén elért előrehaladás: a közös kutatásismereti rendszer felé: a nyílt tudomány szakpolitikai platform zárójelentése), Lawrence, R. (szerkesztő), Kiadóhivatal, 2020.

34 A 10126/22. sz. tanácsi dokumentum.

35 COM(2020) 66 final.

36 COM(2021) 219 final.

37 COM(2020) 625 final.

38 COM(2022) 16 final.

39 COM(2020) 274 final.

célkitűzései között. Az európai oktatási térség stratégiai kerete előmozdítja a tagállamok és a kulcsfontosságú érdekelt felek közötti együttműködést és az egymástól való tanulást, például munkacsoportok formájában.

(13) A kutatási és innovációs ökoszisztéma gyökeresen megváltozott a szellemi tulajdonnak a tudásátadás során történő kezeléséről szóló 2008. évi bizottsági ajánlás óta. Szükséges aktualizálni az ajánlást, hogy a dinamikus kutatási és innovációs ökoszisztémában a különböző típusú szereplők által létrehozott valamennyi tudáseszköz hasznosítására összpontosítson. Foglalkozni kell az olyan új kihívásokkal, mint az egyre összetettebb tudásértékláncok, a kialakulóban lévő technológiák által teremtett új piaci lehetőségek, az ipar és a tudományos világ és a közszféra és a tudományos világ közötti együttműködés új formái, és a polgárok bevonása, valamint a nemzetközi K+I-együttműködés keretében a szellemi javak kezelése terén a kölcsönösség.

(14) A tudáshasznosítási csatornák és eszközök sokféleségének[40] tükröződnie kell a fenntarthatóság, a társadalmi és szakpolitikai innováció kezelése és az olyan multidiszciplináris együttműködések ösztönzése érdekében, amelyek túlmutatnak az olyan tudományágakat felölelő technológiai területeken, mint a társadalomtudományok, a bölcsészettudományok és a művészetek, például a szociális és környezetvédelmi, illetve a gazdasági és környezetvédelmi politikák közötti összefüggések vizsgálata.

(15) A tudás hasznosítására vonatkozó vezérelvek célja, hogy közös álláspont kerüljön elfogadásra a tudás hasznosításának az EU-ban történő javítását célzó intézkedésekről és szakpolitikai elvekről,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

A TUDÁS HASZNOSÍTÁSÁRA VONATKOZÓ VEZÉRELVEK

HÁTTÉR ÉS HATÁLY

Az Európai Bizottság 2008-ban ajánlást adott ki „a szellemi tulajdon kezeléséről a tudásátadás során, valamint az egyetemeknek és más állami kutatószervezeteknek szóló gyakorlati útmutatóról”. Az ajánlás elsősorban állami kutatószervezeteknek szólt[41].

A tudás hasznosítása az a folyamat, amelynek során a tudásból társadalmi és gazdasági értéket teremtenek a különböző területek és ágazatok összekapcsolásával, valamint az adatok és a kutatási eredmények – a gazdasági prosperitás, a környezeti előnyök, a fejlődés és a jobb politikai döntéshozatal tekintetében a társadalom számára előnyös – fenntartható termékekké és megoldásokká való átalakításával. Ha a tudás hasznosítására szeretnénk összpontosítani, akkor a 2008. évi ajánlás hatályát ki kell terjeszteni, hogy az a teljes K+I-ökoszisztémára és annak szereplőire kiterjedjen.

---

40 Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Research & innovation valorisation channels and tools: boosting the transformation of knowledge into new sustainable solutions (Kutatás- és innovációhasznosítási csatornák és eszközök: a tudás új fenntartható megoldásokká való átalakításának fellendítése), Kiadóhivatal, 2020.

41 Az „állami kutatószervezet” kifejezés magában foglalja mind a szakosodott technológiai kutatószervezeteket, mind az olyan felsőoktatási intézményeket, amelyek állami forrásokból és kvázi állami forrásokból (pl. jótékonysági és nonprofit szervezetek) származó jelentős pénzügyi támogatással folytatnak kutatási-fejlesztési és kutatási-képzési tevékenységeket, https://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/metcalfe_report5.pdf

A tudás hasznosítása olyan új szempontokat érvényesítő paradigmaváltás, amely értéket teremt a meglévő és jövőbeli kutatásból és innovációból és tudáseszközökből, ideértve a hallgatólagos tudást is[42]. A tudás hasznosítása előnyökkel jár majd a politikai döntéshozatal számára, valamint mutatók és mérési eszközök kidolgozása révén a kutatás és az innováció nyomon követésének és értékelésének új módjaihoz vezet. Hatással lesz a kutatás és az innováció finanszírozására, és hozzáadott értéket teremt a tudomány és a kutatás, valamint azok eredményei tekintetében. A tudás hasznosítása megköveteli a K+I-ökoszisztéma szereplőinek, valamint a tudás- és innováció felhasználóinak/kedvezményezettjeinek a részvételét, különös hangsúlyt fektetve a tudásnak a társadalom javát szolgáló felhasználására és újrafelhasználására. Mint ilyen, tágabb fogalmat takar, mint a tudás terjesztése, amely a tudás és az eredmények ismertté és hozzáférhetővé tételét foglalja magában.

A tudás hatékony hasznosításához elengedhetetlen a szellemi javak kezelése. A szellemi javak a bármely K+I-tevékenység által létrehozott eredményekre vagy termékekre (pl. szabadalmak, szerzői jogok, védjegyek, kiadványok, adatok, know-how, prototípusok, folyamatok, gyakorlatok, technológiák, találmányok, szoftverek stb.) terjednek ki[43]. A szellemitulajdon-jogok kezelésére és védelmére való összpontosítás korlátozza az értékteremtési lehetőségeket. A K+I-tevékenységek által létrehozott szellemi javak teljes értékének kiaknázása megköveteli, hogy a K+I-tevékenységeket végző szervezetek tág értelemben kezeljék a szellemi javakat, mind a jogilag védhetőeket (szabadalmak, szerzői jogok, védjegyek stb.), mind a hasznosítási tevékenységek során felhasználható egyéb szellemi javakat. Ehhez kezelési stratégiák kidolgozására, valamint egyedi és transzverzális készségek előmozdítására van szükség a létrehozott szellemi javak teljes értékének kiaknázása érdekében.

A nyitottság mint elv támogatja az értékteremtést[44], és a szellemi javak kezelésére szolgáló eszközök használata az eredmények jobb felhasználásához vezethet, pozitívan járulhat hozzá az innovációhoz és növelheti a tudományos eredmények általános hozzáadott értékét[45]. „A szükséges zártság melletti lehető legnagyobb mértékű nyitottság” elvét követve fontos elismerni, hogy mind a nyílt tudomány, mind a nyílt innováció[46] a szellemi javak kezelésére szolgáló eszközöket használja és azokra támaszkodik. A kutatási eredmények társadalmi-gazdasági előnyök teremtése céljából történő észszerű felhasználása szintén növelni fogja a tudományos kutatás általános értékét és jelentőségét a társadalom számára.

---

42 A hallgatólagos tudás olyan tudás, amelyet nem lehet kodifikálni és dokumentáción, tudományos tanulmányokon, előadásokon, konferenciákon vagy más kommunikációs csatornákon keresztül információként továbbítani. Az ilyen tudás átadása a közös társadalmi háttérrel és egymás közelében lévő magánszemélyek között hatékonyabban valósul meg, ahogyan azt az OECD *Global Competition for Talent: Mobility of the Highly Skilled* (Globális verseny a tehetségért: a magas szintű képzettséggel rendelkezők mobilitása) című jelentés kifejti, a vezetői összefoglaló 9. oldala.

43 A szellemi javak adott esetben magukban foglalhatják az oktatási tevékenységek eredményeit és termékeit is.

44 OECD, *Making Open Science a Reality* (A nyílt tudomány megvalósítása), OECD Science, Technology and Industry Policy Papers (OECD Tudományos, Technológiai és Ipari Szakpolitikai Dokumentumok), 25. sz., OECD Kiadó, Párizs, 2015.

45 Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, *Open science and intellectual property rights: How can they better interact?: state of the art and reflections: executive summary*, (Nyílt tudomány és szellemitulajdon-jogok: Hogyan működhetnének együtt jobban? – A jelenlegi állás és reflexiók: vezetői összefoglaló) 2022.

46 A nyílt innováció alapfeltétele, hogy az innovációs folyamatot valamennyi aktív szereplő előtt megnyissuk annak érdekében, hogy a tudás szabadabban áramolhasson, és azt új piacokat létrehozó termékekké és szolgáltatásokká lehessen átalakítani, előmozdítva a vállalkozói kultúra megerősödését, Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, *Open innovation, open science, open to the world: a vision for Europe* (Nyílt innováció, nyílt tudomány, nyitottság a világra: Európa jövőképe), Kiadóhivatal, 2016, 13. o.

A tudáshasznosításra irányuló sikeres kezdeményezéseknek szükséges elemei a vállalkozói gyakorlatok, folyamatok és készségek, valamint azok, amelyek megkönnyítik a polgárokkal, a civil társadalommal és a politikai döntéshozókkal való együttműködést. Ahhoz, hogy a tudás új értékké váljon, függetlenül attól, hogy fokozatos vagy diszruptív innovációkról, tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalról vagy a polgárok jólétéről van-e szó, a hasznosítási folyamat néhány vagy valamennyi szakaszában proaktív/vállalkozói és közös alkotási/ágazatközi szerepvállalási attitűdökre vagy kultúrákra van szükség vállalkozói erőfeszítésekkel kombinálva. Ily módon a hasznosítási folyamat ösztönözheti az oktatási rendszerek kiigazítását annak érdekében, hogy azok jobban biztosítsák azokat a készségeket, kompetenciákat és attitűdöket, amelyek nagyobb kreativitáshoz és társadalmi értékteremtéshez vezetnének. Ahhoz, hogy a hasznosítás hatékony legyen ezért elengedhetetlen a vállalkozói és szerepvállalás-/együttműködés-orientált megközelítések kidolgozása és alkalmazása.

A vállalkozói folyamatok és módszerek[47] kísérletezésen alapuló felfedezést jelentenek, olyan közösen létrehozott tevékenységek, amelyek átívelnek a szervezeti határokon és számos kiegészítő kompetenciát foglalnak magukban. Az ilyen folyamatok és módszerek megkövetelik a szükséges szociális és vállalkozói készségeket és képességeket a társadalmi ismeretek kereskedelmi hasznosításon túli továbbgyűrűző hatásainak elősegítése érdekében. Az európai oktatási térség stratégiai keretéből származó, a nyílt módszeren alapuló koordinációs hálózatok és eszközök használata ösztönzi a tudás hasznosítását és a kapcsolódó készségek fejlesztését.

A vezérelveknek ezért ki kell terjedniük a vállalkozói gyakorlatok, folyamatok és készségek fejlesztésére, felhasználására és kezelésére a társadalom valamennyi szintjén a tudás hasznosításában részt vevő magán- és állami szektorban. Ez az új alkalmazási kör megköveteli a politikai döntéshozóktól, hogy politikai célkitűzéseiket ennek megfelelően hangolják össze, és a tudás hasznosításához szükséges új megközelítéseket vezessenek be. E vezérelvek célja, hogy segítséget nyújtsanak a tagállamok politikai döntéshozóinak ehhez.

Az ebben az ajánlásban foglalt vezérelvek ezért a K+I-tevékenységekben részt vevő ökoszisztéma-szereplők valamennyi kategóriájára irányuló szakpolitikai kezdeményezésekre vonatkoznak, mint például:

- tudományos körök, egyetemek, kutató- és technológiai szervezetek és egyéb állami kutatószervezetek, valamint akadémiák és tudós társaságok,
- civil társadalmi szervezetek, polgárok és nem kormányzati szervezetek,
- magánbefektetők, finanszírozó és befektetési szervezetek, beleértve az alapítványokat és jótékonysági szervezeteket,
- egyének, pl. innovátorok, kutatók, tudósok és diákok,
- ipar, beleértve a kis- és középvállalkozásokat (kkv-kat), az induló innovatív vállalkozásokat, a spin-off vállalkozásokat, a növekvő innovatív vállalkozásokat és a szociális vállalkozásokat,

[47] Ebben az esetben a vállalkozói folyamatot a piachoz és a társadalomhoz kapcsolódó kihívásoknak és lehetőségeknek a kezelésére szolgáló felfedezésközpontú módszernek tekintik, amely kihívások és lehetőségek kezelése úgy valósul meg, hogy a szellemi javakat az érdekelt felek adott csoportja számára új és hasznos értékekké (innovációkká) alakítják át kísérleti fejlesztés és kiaknázás révén.

- közvetítők (pl. tudás- és technológiatranszferrel foglalkozó szakemberek, üzleti inkubátorházak, tudományos parkok, regionális, nemzeti és európai innovációs központok, szellemi tulajdonnal foglalkozó szakértők, tanácsadók és innovációtámogató szakemberek, tudományos kommunikációs és szakpolitikai szerepvállalással foglalkozó csoportok, szakpolitikai célra hasznosított tudással/tudományos tanácsadással foglalkozó szervezetek, polgári szerepvállalással foglalkozó szakemberek stb.),
- nemzeti, regionális és helyi hatóságok, politikai döntéshozók, valamint állami és magánszolgáltatók (pl. kórházak, tömegközlekedés és energiaszolgáltatók),
- magán kutatószervezetek,
- kutatási és innovációs infrastruktúrák és a legkorszerűbb kísérleti létesítmények,
- szabványosító testületek.

Az alábbi vezérelveket úgy fogalmazták meg, hogy azok a fenti kategóriák mindegyikére vagy többségére alkalmazhatók legyenek. Az elvek végrehajtását azonban az érdekelt felekkel közösen kidolgozandó gyakorlati útmutató dokumentumok révén hozzá kell igazítani a célszereplőkhöz. Az egyes gyakorlati útmutatók lehetnek tematikusak (azaz a szellemi javakról, a tudományos körök és az ipar közötti együttműködésről vagy a tudományos körök és a közszektor közötti együttműködésről szólóak) vagy a fenti szereplők körül egyhez vagy többhöz (pl. tudástranszferrel foglalkozó szakemberek, induló innovatív vállalkozások vagy különféle méretű vállalkozások) inkább szólóak. A gyakorlati útmutatók profitálni fognak az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) Közösséggel folytatott eszmecserékből.

VEZÉRELVEK

Ezek a vezérelvek nem lesznek kötelező erejűek. Ez azt jelenti, hogy a vezérelvek alkalmazása során tiszteletben kell tartani a nemzetközi és a nemzeti jogszabályokat, valamint az uniós jogot (beleértve az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat is), és azokat figyelembe kell venni az arra irányuló erőfeszítések során, hogy az uniós jogi keretet a tudás hasznosítását támogató jogi keretté tegyük. Valamennyi vezérelvet a lehető legszélesebb körű társadalmi felhasználás[48] szem előtt tartásával kell alkalmazni, ideértve a fenntartható társadalomhoz való hozzájárulást is, összhangban a K+I területére irányuló beavatkozás elleni küzdelemre vonatkozó uniós iránymutatásokkal[49].

A tudás hasznosítása összetett folyamat, amely jelentős erőforrásokat igényel annak biztosításához, hogy az EU-ban kialakuljon a készségek és a méretezhető kapacitás szükséges köre, valamint fenn lehessen tartani azt. Folytatni és fokozni kell a tudástranszferrel és -közvetítéssel foglalkozó szakemberek, valamint az érintett kutatási és innovációs szereplők közötti közvetítőként eljáró segítők fejlesztésére irányuló beruházásokat. Különösen fontos, hogy ösztönözzék a kkv-ket erős egyetemi alapú regionális innovációs ökoszisztémák révén, valamint az induló innovatív vállalkozások, a növekvő innovatív vállalkozások és a

[48] Lehetőség szerint és a körülményektől függően a hasznosítási tevékenységeknek figyelembe kell venniük a hagyományos nyereségösztönzők mellett a társadalom szükségleteit és a társadalom számára jelentkező előnyöket. Erre példa a társadalmi felelősség szemléletének megfelelő engedélyezés, amelynek keretében a szellemi javak hasznosítása engedélyezésének biztosítania kell, hogy a végtermékek és -szolgáltatások árképzése ne veszélyeztesse a hozzáférhetőséget.

[49] Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Tackling R&I foreign interference: staff working document (A külföldi beavatkozás elleni küzdelem a K+I területén: szolgálati munkadokumentum), 2022.

különböző méretű vállalkozások proaktivitásának ösztönzése, és az ipari partnereknek a kockázatvállalásra való nyitottságról való meggyőzése révén.

A tagállamoknak, a politikai döntéshozóknak és más érintett szereplőknek a következőket ajánlott végrehajtaniuk a következő területeken.

A tudás hasznosítása a kutatási és innovációs szakpolitika területén

- Ajánlott gondoskodniuk olyan nemzeti támogatási struktúrákról, amelyek segítik a szervezeteket a tudás hasznosításáról szóló ezen ajánlás hatályának megismerésében, az ajánlás rájuk vonatkozó hatásainak felmérésében, az ajánlás gyakorlatba ültetése céljából a pénzügyi és nem pénzügyi erőforrások mobilizálásában, valamint az ajánlás végrehajtására és népszerűsítésére irányuló szükséges stratégiák és gyakorlatok kidolgozásában.
- Ajánlott biztosítaniuk, hogy szervezeti szinten értékteremtési politikák és gyakorlatok kerüljenek meghatározásra, végrehajtásra és közzétételre.
- Ajánlott biztosítaniuk, hogy a kormány által finanszírozott K+I-tevékenységek során szempont legyen az uniós állami támogatási szabályokkal összhangban a K+I-tevékenységek által generált szellemi javak lehető legszélesebb körű társadalmi felhasználása és hasznosítása, valamint az ökoszisztéma valamennyi szereplőjének bevonása.
- Ajánlott megerősíteniük azokat a struktúrákat, folyamatokat és gyakorlatokat, amelyekkel a kutatási eredményeket és a tudományos ismereteket hasznosítják a közpolitika megtervezéséhez és végrehajtásához, valamint a szabványok kidolgozásához és felülvizsgálatához.
- Ajánlott támogatniuk az egyenlőséget, a sokféleséget és az inkluzivitást mind a tudáshasznosítási tevékenységek során, mind a tudás hasznosításának célkitűzéseit és az arra irányuló tevékenységekben részt vevő személyeket illetően, például sokszínű kutatási csapatok és K+I-tartalom révén, amely tükrözi a különféle társadalmi csoportok perspektíváit, magatartását és szükségleteit.

Készségek és kapacitások

- Ajánlott előmozdítaniuk és támogatniuk a tudás hasznosítására irányuló műveletek kifejlesztéséhez és gyakorlásához szükséges készségek és kapacitások fejlesztését, valamennyi érdekelt fél bevonásával, a diákoktól, kutatóktól és feltalálóktól kezdve egészen a professzionális közvetítőkig, valamint a technológia felhasználóitól egészen a politikai döntéshozókig.
- Ajánlott a mobilitási rendszerek meglétéről gondoskodniuk a tudományos körök, az ipar és a közszféra között annak érdekében, hogy nemzeti és uniós szinten egyaránt elősegítsék a készségfejlesztést, valamint a kompetenciák és gyakorlatok kölcsönös gyarapítását a tudás hasznosításával foglalkozó szereplők körében.
- Ajánlott biztosítaniuk, hogy a hasznosítandó szellemi javakat előállítók hallgatólagos tudása a hasznosítási folyamat szerves részét képezze. Ez azt jelenti, hogy fontos előmozdítani a részvételen alapuló megközelítéseket, amelyek lehetővé teszik a tehetségek, a készségek és a hallgatólagos tudás bevonását az innovációba és a hasznosításba.

- Ajánlott ösztönözniük és elősegíteniük a technológiai területeken túlmutató multidiszciplináris együttműködéseket, amelyek olyan tudományágakat is magukban foglalnak, mint a társadalomtudományok, a bölcsészettudományok és a művészetek, valamint a közös alkotáson alapuló módszereket.

Az ösztönzők rendszere

- Ajánlott kidolgozniuk az ösztönzők releváns és méltányos rendszerét, valamint biztosítaniuk, hogy ezek az ösztönzők a K+I-ökoszisztéma valamennyi szereplője, különösen a kutatók, az innovátorok, a hallgatók és az egyetemek és állami kutatószervezetek személyzete számára rendelkezésre álljanak, hogy tanulhassanak a tudás hasznosításáról, alkalmazhassák és gyakorolhassák a tudás hasznosítását, valamint tehetségeket nyerjenek meg és tartsanak meg.
- Ajánlott intézkedéseket biztosítaniuk a kkv-k, a civil társadalom, a polgárok, a végfelhasználók és a hatóságok számára, hogy aktív partnerek legyenek az értéknövelő innovációk közös létrehozásában, ezáltal javítva a tudáshoz való hozzáférést és annak felhasználását, valamint a készségek elsajátítását, továbbá ajánlott ösztönözniük a közös kísérletezést.

A szellemi javak kezelése

- Ajánlott biztosítaniuk, hogy a szellemi javak kezelésére irányuló politikákat és gyakorlatokat a tudás hasznosításában részt vevő valamennyi szervezet meghatározza, végrehajtsa és körükben azok népszerűsítésre kerüljenek.
- Ajánlott felhívni az egyetemek, a kutatószervezetek, a hatóságok és a vállalkozások figyelmét a szellemi javak nemzetközi környezetben való kezelésének fontosságára.
- Ajánlott biztosítaniuk, hogy az EU-ban közfinanszírozású K+I-tevékenységek keretében kifejlesztett szellemi javak kezelése és ellenőrzése olyan módon történjen, hogy figyelembe vegyék és maximalizálják az EU egésze számára a fenntarthatósághoz való hozzájárulást is magában foglaló társadalmi-gazdasági előnyöket.
- Ajánlott fokozniuk a nyílt tudomány szellemi javak kezelésére irányuló gyakorlataival és eszközeivel kapcsolatos tájékozottságot és azok elterjedtségét az eredmények és adatok innovációs célú felhasználásának megkönnyítése érdekében.
- Ajánlott biztosítaniuk, hogy a szellemi javakat hatékonyan kezeljék a nyílt innováció folyamataiban, például az aktív portfólióépítés segítése és a szellemi javak kínálatát és keresletét összekapcsoló platformok támogatása révén, hogy valamennyi érintett számára maximalizálják az értékteremtést.

Relevancia a közfinanszírozási rendszerek tekintetében

- Ajánlott biztosítaniuk, hogy a K+I állami finanszírozása figyelembe vegye és megerősítse a tudás hasznosítására vonatkozó elvek alkalmazását a finanszírozandó kutatásban.
- Ajánlott mérlegelniük az egyedi finanszírozási rendszerek alkalmazását a kutatásfinanszírozás kiegészítése céljából annak biztosítása érdekében, hogy a kutatás korai szakaszában ösztönözzék a tudáshasznosítást a kapcsolódó kiegészítő finanszírozási lehetőségekre vonatkozó iránymutatással.

Társaktól való tanulás

- Ajánlott előmozdítaniuk és támogatniuk a társaktól való tanulás nemzeti és transznacionális folyamatait és gyakorlatait a bevált gyakorlatok[50], esettanulmányok, példaképek és a levont tanulságok terjesztése és megosztásának ösztönzése, valamint a tudás hasznosítására vonatkozó közös előírások kidolgozása érdekében.
- Ajánlott összehasonlítaniuk a sikeres tudáshasznosítási szervezeteket, ökoszisztémákat és kezdeményezéseket közös koncepciók, modellek és ösztönzők kidolgozása és előmozdítása érdekében, amelyek iránymutatásul szolgálnak a tudás hasznosítása kezelésének és a tudáshasznosítási folyamatok érékeléséhez és megvalósításához. Továbbá ajánlott felhasználniuk az érintett szervezetek – például az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala, az Európai Szabadalmi Hivatal, az Enterprise Europe Network, az EIT és azok tudományos és innovációs társulásai, valamint más nemzetközi, európai vagy nemzeti szervezetek – szakértelmét, hálózatait és tanulságait.
- Ajánlott ösztönözniük az egyetemek és állami kutatószervezeteket erőforrásaik, szakértelmük, adataik és infrastruktúrájuk egyesítésére az egyes tudományágakban, országokban és régiókban a társaktól való tanulási gyakorlatok száma növelésének előmozdítása érdekében.

Mérőszámok

- Ajánlott gondoskodniuk a tudás hasznosítására vonatkozó elegendő számú mutató meglétéről, amelyek tükrözik és lefedik a hasznosítási folyamat inputjait, működését és eredményeit, ideértve a tudás hasznosítására szolgáló csatornák és utak teljes körét. Ajánlott gondoskodniuk arról, hogy a mutatók meghatározása során releváns mennyiségi és minőségi mérőszámokat alkalmaznak.
- Ajánlott előmozdítaniuk azokat a közös erőfeszítéseket, amelyek megegyezés tárgyát képező fogalommeghatározások, mérőszámok és mutatók elfogadására irányulnak, hogy ezáltal segítsék az EU tudáshasznosítási teljesítményének javítását, figyelembe véve a tagállamok és a tudáshasznosítási szereplők közötti kontextuális különbségeket és a különböző ágazatok sajátosságait.
- Ajánlott bátorítaniuk a tudáshasznosítást végző szervezeteket olyan mérőszámok gyűjtésére, megosztására és használatára bátorítaniuk, amelyek javítják a tanulást és a tudáshasznosítást végző szereplők teljesítményét az EU-ban, és ajánlott, hogy ehhez támogatást és ösztönzőket is biztosítsanak.

Nyomon követés és értékelés

- Ajánlott biztosítaniuk, hogy a tudáshasznosítási műveletek felméréséhez és értékeléséhez használt nyomonkövetési és értékelési gyakorlatok horizontálisak legyenek, figyelembe vegyék a meglévő kereteket és mérlegeljék a különböző érdekelt felek számára jelentkező valamennyi előnyt és a különféle tudáshasznosítási eredményeket, ideértve a fenntarthatósághoz való hozzájárulást is.

---

50 Az Európai Bizottság tudáshasznosítási platformján elérhető a bevált gyakorlatok példáinak tára, amely folyamatosan nyitva áll az új bevált gyakorlatok előtt.

- Ajánlott további, a tudáshasznosítás nyomon követésére és értékelésére szolgáló eszközöket kidolgozniuk a szellemi javak és az innovációs erőfeszítések a tudáshasznosítási folyamatok alatti fejlődésének és érettségének mérésére. Ezeknek az eszközöknek az értékteremtéssel és annak a fenntartható társadalomra való átálláshoz való hozzájárulásával egyaránt foglalkozniuk kell. A modell kidolgozását követően ajánlott azt népszerűsíteniük és szinergiákat kiépíteniük az Európai Kutatási Térség más releváns szakpolitikai intézkedéseivel.

A szellemi tulajdon kezeléséről a tudásátadás során, valamint az egyetemeknek és más állami kutatószervezeteknek szóló gyakorlati útmutatóról szóló, 2008. április 10-i bizottsági ajánlás ezennel hatályát veszti.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök